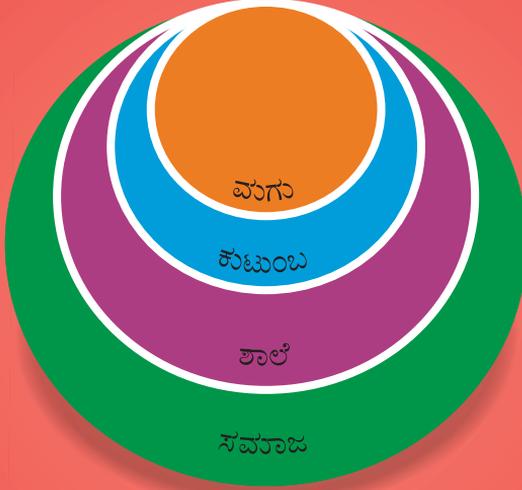

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ CACA

ಬೆಂಬಲ-ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕಿರುಪುಸ್ತಕ

ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಮಗುವನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಸಶಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಿಸಲು.

KND

ಈ ಕಿರುಪುಸ್ತಕವನ್ನು www.projectcaca.org ನಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಡೌನ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡಬಹುದು.

ಪಾಲುದಾರ

edusynergies

ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ:

ರಾಜ್ಯ ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು - (SLSA) ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಆಯೋಗಗಳು - (SCPCR).

1. ಈ ಸಹವರ್ತಿ ಕಿರುಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಯಾರು ಓದಬೇಕು?	01
2. ಶಾಲೆಯ ಸುರಕ್ಷತಾ ನೀತಿ	01
3. CACA ಸುರಕ್ಷತಾ ಕಾರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು	02
4. ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳು	03
5. ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆಗಾಗಿ ಆಯೋಗ	03
6. ಬಾಲ ನ್ಯಾಯ (ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ - JJ ಕಾಯ್ದೆ	04
7. ಲೈಂಗಿಕ ಅಪರಾಧಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ ಕಾಯ್ದೆ- POCSO	06
8. POCSO E-BOX (ಪೋಕ್ಸೊ ಇ-ಬಾಕ್ಸ್)	06
9. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲೈಂಗಿಕ ಅಪರಾಧಗಳ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಿ - NDSO	10
10. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ - NALSA (ನಾಲ್ಸಾ)	11
11. ಸರ್ಕಾರ CACA ಸುರಕ್ಷತಾ ಕಾರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಲೋಗೋಗಳು/ನೀತಿಗಳು/ಯೋಜನೆಗಳು	12

ಪ್ರಕಟಿಸಿದವರು: ಎಜುಸಿನರ್ಜಿಸ್ ಫಾರ್ ಸೋಶಿಯಲ್ ಆಕ್ಶಿಯೋಮ್ ಫೌಂಡೇಶನ್
(SAF)

ಮುದ್ರಕರು: ರೆಪೋ ಇಂಡಿಯಾ ಲಿಮಿಟೆಡ್

ಹಕ್ಕುನಿರಾಕರಣೆ - ಈ ಕಿರುಪುಸ್ತಕವು ಅರ್ಹ ತಜ್ಞರ ಸಲಹೆಗೆ ಬದಲಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ವಿವಿಧ ಕಾನೂನು ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಓದುಗರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಸರಳೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಿರುಪುಸ್ತಕವು ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

© ಕೃತಿಸ್ವಾಮ್ಯ 2021, SAF ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಕ್ಶಿಯಮ್ ಫೌಂಡೇಶನ್. ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ.

1. ಈ ಸಹವರ್ತಿ ಕಿರುಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಯಾರು ಓದಬೇಕು?

ಶಾಲೆಯ ಸುರಕ್ಷತಾ ನೀತಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಿರುಪುಸ್ತಕವು CACA ಸುರಕ್ಷತಾ ಕಾರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಸಹವರ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಯೋಜನೆಯ ಮಹತ್ವದ ಭಾಗವಾಗಿವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ಯೋಜನೆಯು ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಸಹವರ್ತಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸುರಕ್ಷತಾ ಕಾರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳು (ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳು), ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಶೋಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಸುತ್ತವೆ. ಕಾರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತವೆ. ಕಾರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಮಕ್ಕಳು, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಪೋಷಕರು, ಅಜ್ಜಿಯರು ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ-ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕಾರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪಾತ್ರಗಳಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪೋಷಕರ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳು ಕಾರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪೋಷಕರು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಇರುವ ಕಿರುಪುಸ್ತಕಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷತಾ ಕಾರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ಸಹವರ್ತಿ ಕಿರುಪುಸ್ತಕವು ಬೆಂಬಲ-ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳಿಗಾಗಿದೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ಅಜ್ಜಿ-ಅಜ್ಜಿಯರು ಕೂಡ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುವ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಈ ಕಿರುಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಲು ಆಸಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮಕ್ಕಳು ಸಂತೋಷ, ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಲು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಬೆಂಬಲ-ಸಿಬ್ಬಂದಿ- ಚಾಲಕರು, ಕಂಡಕ್ಟರ್‌ಗಳು, ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳು, ಸಹಾಯಕರು, ಮುಂತಾದ ಶಾಲೆಯ ಪೂರ್ಣ ಅಥವಾ ಅರೆಕಾಲಿಕ ಕರಾರಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಸಂವಹನ ನಡೆಸಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳ ಸುರಕ್ಷತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಅವರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

2. ಶಾಲೆಯ ಸುರಕ್ಷತಾ ನೀತಿ

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ CACA ವಿವಿಧ ಸುರಕ್ಷತಾ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು, ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಾಯ್ದೆಗಾಗಿ ಆಯೋಗಗಳು, ಸರ್ಕಾರಿ ಸಚಿವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಗಳು, ಶಾಲಾ ಮಂಡಳಿಗಳು, ಸುಪ್ರೀಂ ಮತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೊರಡಿಸಿದ ಸುತ್ತೋಲೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆಯು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆಯು ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವರ್ಗಗಳ ಸುರಕ್ಷತೆಗಾಗಿ ತಯಾರಿ ನಡೆಸಬೇಕು.

ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಸುರಕ್ಷತೆಗಾಗಿ ವಿಭಾಗಗಳು

1. ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ | 2. ಆರೋಗ್ಯ | 3. ಸಾರಿಗೆ | 4. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು | 5. ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ಸುರಕ್ಷತೆ | 6. ವರದಿ ಮಾಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ | 7. ತುರ್ತು ಸಿದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ವಿಪತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ | 8. ಸೈಬರ್ ಸುರಕ್ಷತೆ

ಪೋಷಕರು-ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಿರುಪುಸ್ತಕ

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ CACA, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಮೇಲಿನ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ವರ್ಗಗಳ ಮೇಲೆ ಮಕ್ಕಳು, ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ-ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಸಶಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ, ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಶೋಷಣೆಯ ಕುರಿತ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

3. CACA ಸುರಕ್ಷತಾ ಕಾರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು

'ಕೋಮಲ್' ಒಂದು ಕಿರು ಕಾರ್ಟೂನ್ ಚಲನಚಿತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಮಕ್ಕಳ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಶಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. NGO - ಚೈಲ್ಡ್‌ಲೈನ್ ಇಂಡಿಯಾ ಫೌಂಡೇಶನ್ ಇದನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ತಯಾರಿಸಿದೆ. ಕೋಮಲ್ ಇತರ 7 ವರ್ಷದ ಹುಡುಗಿಯರಂತೆಯೇ ಇದ್ದಳು, ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್, ತನ್ನ ನೆರೆಹೊರೆಯವರಿಂದ ಶೋಷಣೆಗೊಳಪಟ್ಟಳು. ಚಲನಚಿತ್ರವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ - ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಪರ್ಶದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. CACA ಸುರಕ್ಷತಾ ಕಾರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಕೋಮಲ್ ಚಲನಚಿತ್ರವನ್ನು ಆಧರಿಸಿವೆ. ಅವು ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಪರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಚಲನಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ವಿವಿಧ ಸುರಕ್ಷತಾ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತವೆ:

- ಸುರಕ್ಷಿತ - ಅಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಪರ್ಶ
- ರಹಸ್ಯಗಳು
- ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ವಯಸ್ಕರು
- ಇದು ನಿಮ್ಮ ತಪ್ಪಲ್ಲ
- ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು
- ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ 1098
- ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಿರುವುದು, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಈ ಚಲನಚಿತ್ರವನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೋರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪೋಷಕರು, ಅಜ್ಜ-ಅಜ್ಜಿಯರು, ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಈ ಚಿತ್ರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇದನ್ನು YouTube - ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಕೋಮಲ್ ಚೈಲ್ಡ್‌ಲೈನ್' ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಭಾಷೆ ತಮಿಳು, ಹಿಂದಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಮೂಲಕ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹುಡುಕಬಹುದು.

ಕಾರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು 3 ಉತ್ತಮ ಸ್ನೇಹಿತರ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತುತ್ತವೆ: ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿ - ಸನಾ; ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ - ಅರ್ಪಿತ್, ಮತ್ತು ಒಂದು ಹೆಲಿ, POCsO. ಈ ಮೂವರೂ ಸಹಪಾಠಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪೊಕ್ಕೊ

ಸನಾ

ಅರ್ಪಿತ್

ಸಮೀಕ್ಷೆ 2007 - ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ (MW&CD), ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ: ಪ್ರತಿ ಎರಡನೇ ಮಗು, ಹುಡುಗ ಅಥವಾ ಹುಡುಗಿ, ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ ಹುಡುಗರು ಸಹ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಶೋಷಿಸುವವರು ಅಪರಿಚಿತರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಮಗುವಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವವರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ.

4. ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳು

18 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಗು (ಬಾಲರು) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವಯಸ್ಕರು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಯಸ್ಕರಂತೆ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ನಾಗರಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅವರು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕುಗಳಿವೆ:

- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕಿದೆ.
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕಿದೆ.
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹಕ್ಕಿದೆ.
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆಹಾರ ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕಿದೆ.
- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಲೈಂಗಿಕ ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕಿದೆ.

ಇತ್ಯಾದಿ.

ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಅನೇಕ ಕಾನೂನುಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಸುರಕ್ಷತಾ ಕಾರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ನೆನಪಿಡಿ, ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಯಸ್ಕರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ.

5. ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆಗಾಗಿ ಆಯೋಗ

ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಕಾಯ್ದೆಗಾಗಿ ಆಯೋಗ (2005) ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗ - NCPCR ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಆಯೋಗಗಳು - SCPCR ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿವೆ. ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಕಾನೂನುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಆಯೋಗವು ಹೊಂದಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪ್ರತಿ ಆಯೋಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಯೋಗವು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೂರುಗಳ ವಿಚಾರಣೆಯಂತಹ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪೊಲೀಸ್‌ರಂತಹ ಸೂಕ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ

ದೂರು ಸ್ವೀಕರಿಸದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇದು ಸ್ವಯಂ (ಸ್ವಂತವಾಗಿ-ಸುವೋ ಮೋಟೊ) ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಬಹುದು.

6. ಬಾಲ ನ್ಯಾಯ (ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದೆ - JJ ಕಾಯ್ದೆ

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಗು ಎಂದರೆ 18 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು A ಮತ್ತು B ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ:

ವರ್ಗ A: ಕಾನೂನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ ಮಕ್ಕಳು (ಕಾನೂನಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳು).

ವರ್ಗ B: ಆರೈಕೆ, ರಕ್ಷಣೆ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮಕ್ಕಳು: ಯಾವುದೇ ಮಗುವು

- ಮನೆ ಅಥವಾ ನೆಲೆಸಲು ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು - ಅನಾಥ, ಕೈಬಿಟ್ಟವರು, ಇತ್ಯಾದಿ.
- ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ದೈಹಿಕವಾಗಿ ತೊಂದರೆಗೀಡಾದವರು ಮತ್ತು ಅವಳನ್ನು/ಆತನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರಿಯಾಗಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು;
- ಮದುವೆಯ ವಯಸ್ಸನ್ನು ತಲುಪುವ ಮೊದಲೇ ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಅವರ ಪೋಷಕರು ಅಥವಾ ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರು ಅಂತಹ ಮದುವೆಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ; ಇತ್ಯಾದಿ.

A ವರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಮಗು B ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆ, ಕಾನೂನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವ ಅನಾಥ.

ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಮಿತಿಗಳು - CWC

ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಮಿತಿಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆರೈಕೆ, ರಕ್ಷಣೆ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. CWC ಯು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಇತರ ನಾಲ್ಕು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆನ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ತಜ್ಞರು ಇರುತ್ತಾರೆ.

- ✓ ಮಗುವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಯಾರಾದರೂ CWC ಗೆ ಮೊದಲು ಮಗುವನ್ನು ಹಾಜರುಪಡಿಸಬಹುದು.
- ✓ ಮಗು ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾರಾದರೂ ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವಾಣಿ 1098 ಗೆ ಕರೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಬಾಲನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿ- JJB

ಕಾನೂನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು (ಅಪರಾಧಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ) ಬಾಲನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿ - JJB ಮುಂದೆ ಹಾಜರುಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ವಯಸ್ಕರ ಸಾಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಅಲ್ಲ. JJB ಯು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. JJB ಯು ಕಾನೂನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವ ಮಗುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ (ಮೊಕದ್ದಮೆ ಅಲ್ಲ) ನಡೆಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು JJ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ನೆನಪಿರಲಿ, ಮಗುವನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಲಾಕ್-ಅಪ್ ಅಥವಾ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. JJB ಯು ಕಾನೂನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವ ಮಗುವೂ ಕೂಡ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮಗು ಎಂದು ಕಂಡುಕೊಂಡಾಗ, ಅದು ಆ ಮಗುವನ್ನು CWC ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು. ನೆನಪಿಡಿ, JJB ಯು ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಕಳ್ಳತನ, ದರೋಡೆ, ಕೊಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನಿನ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಶೇಷ ಬಾಲ ಪೊಲೀಸ್ ಘಟಕ - SJPU

ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪೊಲೀಸರು ಬೇರೆಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ವಿಶೇಷ ಬಾಲ ಪೊಲೀಸ್ ಘಟಕ (SJPU) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. CWC, SJPU ಮತ್ತು JJB ಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ JJ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರತಿ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ವಿಶೇಷ ಪೊಲೀಸ್ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿ ಇರುತ್ತಾರೆ.

JJB ಯ ಆದೇಶಗಳು

JJB ಯು ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡಿದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ, ಮಗುವಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ರೀತಿಯ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು:

- ಸಲಹೆ ಅಥವಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ನಂತರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದು
- ಗುಂಪು ಸಮಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು
- ಸಮುದಾಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು
- ದಂಡ ಪಾವತಿಸುವುದು
- ಪೋಷಕ/ರಕ್ಷಕರ ಉಸ್ತುವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಸುಧಾರಣಾತ್ಮಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ *ವಿಶೇಷ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು, ಆದರೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರಬಾರದು.
- ವ್ಯಸನ-ಮುಕ್ತ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು.

*ವಿಶೇಷ ಮನೆ ಒಂದು ವಾಸ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗು ಶಾಲೆ, ವೃತ್ತಿಪರ ತರಬೇತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗಬಹುದು.

ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಗಳು, ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಅರ್ಜಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ಅನರ್ಹತೆಗಾಗಿ ಪೊಲೀಸರು ಯಾವುದೇ ಮಗುವಿನ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಪೋಷಕರು-ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಿರುಪುಸ್ತಕ

ಜಿಮ್‌ಕಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

16 ರಿಂದ 18 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಗುವನ್ನು ಹತ್ಯೆಯಂತಹ ಘೋರ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಬಂಧಿಸಿ JJB ಯ ಮುಂದೆ ಕರೆತಂದಾಗ, JJB ಯು ಮಗುವಿಗೆ ವಯಸ್ಕರಾಗಿ ಮಾನಸಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ಮಗುವಿಗೆ ವಯಸ್ಕರಾಗಿ ಮಾನಸಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ ಎಂದು JJB ಕಂಡುಕೊಂಡರೆ, ಅದು ಮಗುವನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಮಗುವಿನ ಮಾನಸಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಮೇಲೆ JJB ಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಮತ ಹೊಂದಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಹೊಂದಿರಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು JJB ಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಮತವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಮಗುವನ್ನು ವಯಸ್ಕರಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಯಾವುದೇ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಮಗುವಿಗೆ ಜೀವಮಾನವಿಡೀ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಮರಣದಂಡನೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು JJB ಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಮತವನ್ನು ಹೊಂದಿರದಿದ್ದರೆ, ಮಗುವನ್ನು ವಯಸ್ಕರಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು " JJB ಯ ಆದೇಶಗಳು" ನಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಕ್ಕಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಆದೇಶಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

7. ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ ಕಾಯ್ದೆ- POC SO

ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯದಿಂದ 18 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು 2012 ರಲ್ಲಿ ಕಾನೂನನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು. POC SO ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. POC SO ದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾದ ಅಪರಾಧಗಳು ಲಿಂಗ-ತಟಸ್ಥವಾಗಿವೆ. 2019 ರಲ್ಲಿ ಕಾನೂನನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಕಠಿಣಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು:

- ಆರೋಪಿಯು ತನ್ನ ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಬೇಕು.
- ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಬೇಕು. ವರದಿ ಮಾಡದಿರುವುದು ಅಪರಾಧ. ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಈಗಲೂ ಅನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ಕೂಡ ಅಪರಾಧ. ವರದಿ ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ 0 ರಿಂದ 6 ತಿಂಗಳ ಜೈಲು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ದಂಡ ವಿಧಿಸಬಹುದು.
- ಮಕ್ಕಳ ಸ್ನೇಹ ಮತ್ತು ತ್ವರಿತಗತಿಯ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಎಸಗಿದವರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತವೆ. ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಕ್ಯಾಮರಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಮಗುವನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ಆರೋಪಿಯ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ತರುವುದಿಲ್ಲ.
- ಮಗುವಿನ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯವಾದ ರಕ್ಷಣೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಪರಾಧಗಳ ವರ್ಗಗಳು

POC SO ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಮಕ್ಕಳ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ವಿವಿಧ ಅಪರಾಧಗಳು ಒಂದು ಕಾಯ್ದೆಯ ಆಯೋಗದ ಹಿಂದೆ ಲೈಂಗಿಕ ಸ್ವಭಾವದ ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆ: ಮಗುವಿನ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಏನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಹಾಳಾದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಕೆಲಸದಾಕೆಯು POC SO ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಒಳಪಡುವುದಿಲ್ಲ. 'ಉದ್ದೇಶ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಪ್ರಕರಣದ ಸತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಲೈಂಗಿಕ ಉದ್ದೇಶದ ಉಪಸ್ಥಿತಿ ಅಥವಾ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಮಕ್ಕಳು

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ A ನಿಂದ G ವರೆಗೆ ಏಳು ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

- A. ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ
- B. ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ
- C. ತೀವ್ರ ಪ್ರಚೋದಕ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ
- D. ವೇದನೆಯ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ
- E. ತೀವ್ರ ಪ್ರಚೋದಕ ವೇದನೆಯ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ
- F. ಅಶ್ಲೀಲ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಬಳಕೆ
- G. ಅಬೆಟ್ಟಿಂಟ್ (ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ನೀಡುವುದು)

A. ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ: ಅಸಭ್ಯ ಟೀಕೆಗಳು, ಹಿಂಬಾಲಿಸುವುದು, ಅಶ್ಲೀಲ ಚಿತ್ರಗಳು/ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದು, ಖಾಸಗಿ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷೆ: 0 ರಿಂದ 3 ವರ್ಷಗಳ ಜೈಲು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ದಂಡ.

B. ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ: ಇದು ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಸ್ಪರ್ಶವು ಮಗುವಿನ ಖಾಸಗಿ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಮಗುವನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೇರಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಶಿಕ್ಷೆ: 3 ರಿಂದ 5 ವರ್ಷಗಳ ಜೈಲು ಮತ್ತು ದಂಡಕ್ಕೆ ಸಹ ಹೊಣೆ.

C. *ತೀವ್ರತರದ ಪ್ರಚೋದಕ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ (ವರ್ಗ E ನಂತರದ ಬಾಕ್ಸ್ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ)

D. ವೇದನೆಯ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ: ಮಗುವಿನ ಬಾಯಿ/ದೇಹದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದ (ಬಾಯಿ ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಸೊಂಟದ ಕೆಳಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ರಂಧ್ರ) ಮೂಲಕ ಒಳಸೇರಿಸುವಿಕೆ.

ಶಿಕ್ಷೆ:

a. 10 ವರ್ಷಗಳ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆ.

b. ಮಗುವಿಗೆ 16 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ, 20 ವರ್ಷಗಳ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆ.

E. *ತೀವ್ರತರದ ಪ್ರಚೋದಕ ವೇದನೆಯ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ: (ಕೆಳಗಿನ ಬಾಕ್ಸ್ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ)

* ಪ್ರಚೋದಿತ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳು

ಲೈಂಗಿಕ ಮತ್ತು ವೇದನೆಯ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಉಲ್ಬಣಗೊಂಡ ತೀವ್ರತರದ ಪ್ರಚೋದಕ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮತ್ತು ವೇದನೆಯ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೌರ್ಜನ್ಯವು ತೀವ್ರತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚೋದಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅಂದರೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮಗುವಿನ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರು, ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಸಶಸ್ತ್ರ ಪಡೆಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ನಿರ್ವಹಣೆ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ/ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಸಾಮೂಹಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಮಗುವಿನ ಸಾವಿಗೆ ಕಾರಣ, ಅಥವಾ 12 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಗುವನ್ನು ಬಲಿಪಶುವಾಗಿಸುವಂತಹ ಅಪರಾಧಗಳು ಕೂಡ ತೀವ್ರತರದ ದೌರ್ಜನ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ.

ಶಿಕ್ಷೆಗಳು:

ತೀವ್ರತರದ ಪ್ರಚೋದಕ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ 5 ರಿಂದ 7 ವರ್ಷ ಜೈಲು ಮತ್ತು ದಂಡ. ವೇದನೆಯ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯಕ್ಕೆ 20 ವರ್ಷಗಳ ಕಠಿಣ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ದಂಡ ಅಥವಾ ಮರಣದಂಡನೆ.

POCSO ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು 2019 ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಬಲಿಪಶು ಮಕ್ಕಳ ವಯಸ್ಸಿನ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ಗೀಕರಣ, ಹೆಚ್ಚಿದ ಶಿಕ್ಷೆ, ಮರಣದಂಡನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿತು.

F. ಅಶ್ಲೀಲ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಬಳಕೆ: ಪ್ರಿಂಟ್, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಚಾನೆಲ್, ಇಂಟರ್ನೆಟ್ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಇತರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಅಶ್ಲೀಲ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ಉತ್ಪಾದನೆ, ರವಾನೆ, ಪ್ರಕಟಣೆ, ಅನುಕೂಲತೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆಗಾಗಿ ಮಗುವನ್ನು ಒಳಪಡಿಸುವುದು

ಶಿಕ್ಷೆ: 3 ರಿಂದ 5 ವರ್ಷ ಜೈಲು ಮತ್ತು ದಂಡಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ, ದೀರ್ಘಾವಧಿಯವರೆಗೆ ಜೈಲು ಆಗಬಹುದು.

ಪ್ರಿಂಟ್, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್, ಡಿಜಿಟಲ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಯಾವುದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಅಶ್ಲೀಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಪರಾಧವನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಿದ್ದಾನೆಯೇ, ಅಶ್ಲೀಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾನೆಯೇ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಶಿಕ್ಷೆಯು 0 ರಿಂದ 7 ವರ್ಷಗಳ ಜೈಲು ಆಗಿರಬಹುದು.

G. ಅಬೆಟ್ಟಿಂಟ್: ಇದರರ್ಥ ಯಾರಾದರೂ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಲು ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಅಥವಾ ಸಹಾಯ ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ. POCSO ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಪರಾಧ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವಂತೆಯೇ ಇದಕ್ಕೂ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಮಕ್ಕಳು

ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಮತ್ತು ಅಪರಾಧದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು

ಅಪರಾಧದ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಶಾಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸುತ್ತವರಿಯಲು ತಕ್ಷಣವೇ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಪೊಲೀಸರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವುದು ಸ್ವತಃ ಅಪರಾಧವಾಗಿದೆ.

ಮಗುವಿನ ಗುರುತನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು

ಬಲಿಪಶು ಮಗುವಿನ ಗೌಪ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಮಗುವಿನ ಗುರುತು ಅವನ/ಅವಳ ಹೆಸರು, ವಿಳಾಸ, ಛಾಯಾಚಿತ್ರ, ಕುಟುಂಬದ ವಿವರಗಳು, ಶಾಲೆ, ನೆರೆಹೊರೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಶಾಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಗುವಿನ ಗುರುತನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆಯೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿಶೇಷ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮಗುವಿನ ಗುರುತನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ 6 ತಿಂಗಳಿಂದ 1 ವರ್ಷದ ಜೈಲು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ದಂಡ ವಿಧಿಸಬಹುದು.

POCSO ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳು ದೂರುಗಳು

ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸುಳ್ಳು ದೂರು ನೀಡಿದರೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಸುಳ್ಳು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರೆ, 6 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ದಂಡಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಪರಾಧವನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಲು ವಿಫಲವಾದ ಮಗು, ತಪ್ಪು ದೂರು ನೀಡಿದರೆ ಅಥವಾ ಅಪರಾಧದ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಣೆಗಾರನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

8. POCSO E-Box (ಪೋಕ್ಸೋ ಇ-ಬಾಕ್ಸ್)

NCPCR, MW&CD ಜೊತೆಗೆ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು POCSO E-Box (ಪೋಕ್ಸೋ ಇ-ಬಾಕ್ಸ್) ಎಂಬ ಸಚಿತ್ರ ಆನ್ಲೈನ್ ದೂರು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ. ಈ E-Box www.ncpcr.gov.in ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾರಾದರೂ ಮಕ್ಕಳ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಲು E-Box ಅನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾರಾದರೂ ಟೋಲ್-ಫ್ರೀ POCSO E-Box (ಪೋಕ್ಸೋ ಇ-ಬಾಕ್ಸ್) ಸಹಾಯವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು: 9868235077 ಅಥವಾ 1800115455 ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ 1098 ಗೆ ದೂರು ನೀಡಬಹುದು.

ಪೋಷಕರು-ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಿರುಪುಸ್ತಕ

ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಮಕ್ಕಳು

10. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ – NLSA

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ – NLSA (www.nalsa.gov.in) ಅನ್ನು ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ, 1987 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ, ಮಾನವ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಸಂತ್ರಸ್ತರು, POCSO ಸಂತ್ರಸ್ತರು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಸದಸ್ಯರು, ಮಹಿಳೆಯರು, ಮಕ್ಕಳು, ಬಡ ಜನರು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಉಚಿತ ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳನ್ನು POCSO ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು NLSA ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯ ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ – SLSA ಅನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. SLSA ಗೆ ಆಯಾ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ – DLSA ಅನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಇದರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಹ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಾನೂನು ಸೇವೆಗಳ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿವಾದಗಳ ಸೌಹಾರ್ದಯುತ ಇತ್ಯರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಲೋಕ ಅದಾಲತ್‌ಗಳನ್ನು ಸಹ ಆಯೋಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

11. ಸರ್ಕಾರ CACA ಸುರಕ್ಷತಾ ಕಾರ್ಯಪ್ರಸಕ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಲೋಗೋಗಳು/ನೀತಿಗಳು/ಯೋಜನೆಗಳು

FORTIFIED
SAMPOORNA POSHAN
SWASTH JEEVAN

अतुल्य! भारत
Incredible India

ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಮಕ್ಕಳು

REPORT

Child labour - <https://pencil.gov.in/Complaints/add>

Child sexual abuse - CSA - POCSO E - Box

https://ncpcr.gov.in/user_complaints.php Or call toll free POCSO Helplines 1800115455, 9868235077, Child Helplines 1098

Food adulteration - SMS/ WhatsApp at - 9868686868

National Cyber Crime Reporting - <https://cybercrime.gov.in/>

TRACK

A missing Child

<https://trackthemissingchild.gov.in/trackchild/index.php>

ADOPT

A Child - <http://cara.nic.in/>

HELP-LINES

The National Disaster Response Force (NDRF) - 9711077372

Railway Police - 1052

Trangender certification by Ministry of Justice and Empowerment, Govt. of India - <http://transgender.dosje.gov.in/>

NIMHANS for psychosocial support and mental health services to survivors during disasters - 080-46110007

NALSA (Free Legal Aid) - 15100

National common emergency number - 112

Drug de-addiction, Ministry of Social Justice and Empowerment Govt. of India 1800-11-0031

ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ
ದೌರ್ಜನ್ಯದ
ವಿರುದ್ಧ ಮಕ್ಕಳು

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ (CACA)

ಶಾಲೆಯ ಸುರಕ್ಷತಾ ನೀತಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ
ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಸುರಕ್ಷತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.

CACA ಸುರಕ್ಷತಾ ಕಾರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು
(ಶಿಶುವಿಹಾರದಿಂದ 9 ನೇ ತರಗತಿ)

ಕಾರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳು

ಮೈ ಬಿಗಿನರ್ಸ್ ಸೇಫ್ಟಿ ವರ್ಕ್ ಬುಕ್

ಮೈ ಫರ್ಸ್ಟ್ ಸೇಫ್ಟಿ ವರ್ಕ್ ಬುಕ್

ಮೈ ಸೆಕೆಂಡ್ ಸೇಫ್ಟಿ ವರ್ಕ್ ಬುಕ್

ಮೈ ಥರ್ಡ್ ಸೇಫ್ಟಿ ವರ್ಕ್ ಬುಕ್

ಮೈ ಫೋರ್ಥ್ ಸೇಫ್ಟಿ ವರ್ಕ್ ಬುಕ್

ಮೈ ಫಿಫ್ತ್ ಸೇಫ್ಟಿ ವರ್ಕ್ ಬುಕ್

ಮೈ ಸಿಕ್ಸ್ತ್ ಸೇಫ್ಟಿ ವರ್ಕ್ ಬುಕ್

ಮೈ ಸೆವೆನ್ತ್ ಸೇಫ್ಟಿ ವರ್ಕ್ ಬುಕ್

ಮೈ ಏಯ್ತ್ ಸೇಫ್ಟಿ ವರ್ಕ್ ಬುಕ್

ಮೈ ನೈನ್ತ್ ಸೇಫ್ಟಿ ವರ್ಕ್ ಬುಕ್

KND

Project CACA

Address: EW - 3, Second Floor, Mianwali Nagar, Paschim Vihar, Delhi-110087

Contact No:- 011-40074904, 092054 88402, 092054 88405

E mail: info@projectcaca.org

Website: www.projectcaca.org

 @projectcaca @projectcaca

End the Stigma, Raise Awareness

RED-KND-01